

دوره هفتم تقنینیه

جلسه	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره
۹۱		۹۱
تاریخ تأسیس آذر	مندرجات	قیمت اشراك
۱۳۰۵	فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی	اعلیٰ ایران سالیانه ده تومان
جلسه پنجشنبه ۱۲	خواهد بود	خارج ۵ دوازده تومان
دیماه ۱۳۰۸	پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود	قیمت تلك شماره
مطابق ۱ شعبان	مطبوعه مجلس	يك قران
۱۳۴۸		

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۱۲ دیماه ۱۳۰۸ * (غره شهر شعبان ۱۳۴۸)

فهرست مذاکرات

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) تصویب ۵ فقره مرخصی
- (۳) مذاکرات شور دوم عهدنامه ایران و حجاز
- (۴) مذاکرات نسبت به کنترالت دکتر هاجرسکی
- (۵) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و بیست دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس پنجشنبه ۵ دی ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * * *

[۲ - تصویب ۵ فقره مرخصی]

رئیس - چند فقره خبر از کیسیون عرایض و مرخصی رسیده است قرائت میشود .

۱ - مرخصی آقای بوشهری
نماینده محترم آقای بوشهری از تاریخ ششم دیماه تقاضای

رئیس -- آقای زوار

زوار - قبل از دستور

رئیس -- در صورت مجلس نظری نیست ؟

جمعی از نمایندگان - خیر

رئیس - صورت مجلس تصویب شد

* عین مذاکرات مشروح نود و یکمین جلسه از دوره هفتم تقنینیه باستثناء مذاکرات قبل از دستور (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵) دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* اسامی غائبین که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :

غائبین با اجازه - آقایان : حسنعلی میرزا دولتشاهی - فراگوزلو - دکتر سنک - شریفی - بیات ماکوئی - عدل - لرستانی - آت اسفندیاری - طباطبائی وکیلی - امیر حسینخان - ارباب کیخسرو - نیور تاش
غائبین بی اجازه آقایان : امیر ابراهیمی - میرزا حسن خان وثوق - مسعود - شریعت زاده - آصف - اعظم - دبستانی - ام - ملک مدنی - حاج رحیم آقا قزوینی - میرزا ابوالفضل - طباطبائی بروجردی - بیات - حاج حسین آقا مهدوی - شیخعلی مدرس - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک

۲۴۵۳
۱۱۱۳
۱۱۱۳

يك ماه مرخصی کردند و حقوق این مدت را برای کودکان فارس تخصیص دادند کمیسیون با تقدیر نوع پروری نماینده محترم تقاضای مزبور را تصویب اینک خبر آن را تقدیم میدارد.

رئیس - آقای فیروز آبادی قطعاً موافقت

فیروز آبادی - بله موافقم خیلی هم تشکر میکنم

رئیس - رای گرفته میشود بمرخصی آقای بوشهری آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

۲ - مرخصی آقای فهیمی

نماینده محترم آقای فهیمی از دهم دیماه تقاضای يك ماه مرخصی کردند کمیسیون با نظریات ایشان موافق اینک خبر آن را تقدیم میدارد

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده با هر مرخصی که مقداری از حقوقش را اگر چه بیکمقدار جزئی از آن باشد تخصیص بیک کارهای خیر و یا بمردمان فقیر نهدم مخالفم چه مال آقای فهیمی باشد چه مال فهیمی باشد (خنده نمایندگان) مال هر که باشد بنده مخالفت خواهم کرد و با اموری که مخالف عقیده ام است موافقت نمیکنم

رئیس - آقای زوار

زوار (مخبر کمیسیون) - با آن توضیحی که در جلسه گذشته مقام محترم ریاست دادند آقای فهیمی هم جزو ملتزمین رکاب هستند و از برای اطلاع دادن و ضعیفات انجام است و کمیسیون عرایض هم تشخیص داده است که این مسافرت آقای فهیمی حقیقه یک نوع خدمتی است بمملکت

رئیس - موافقین بمرخصی آقای فهیمی قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

اعتراض آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم بعنوان ارجاع بکمیسیون در لایحه عهد نامه مودت بین ایران و حجاز در ماده سوم در سطر هفتم بعد از کلمه دینی اضافه شود و مذهبی

رئیس - آقای آشتیانی هم در این پیشنهاد شرکت کرده اند هر کدام از آقایان میل دارند توضیح بدهند بفرمایند آقای سید یعقوب - پیشنهادی که تقدیم مقام ریاست

شد هم حضرت آقای آشتیانی امضا فرموده اند و هم بنده بعد هم در کمیسیون امور خارجه خدمت اعضاء محترم و حضرت آقای وزیر رقیتم و صحبت کردیم مقصود یک چیز هایی بود که در این جا بعد از آنکه بنده اظهار

کردم بیک بیانی واقع شد که الان هم آقای وزیر هم آقای مخبر میدانند یا آن بیانات نامین واقع میشود اصل موضوع واضح است چون مطابق قانون اساسی که ما داریم مذهب رسمی ایران مذهب تشیع و جعفری است اصل مذهب و دیانات مشترک مابین فرق مسلمین

است که تمام فرق مسلمین از دیانات اسلام که شهادت بتوحید و شهادت به نبوت باشد اشتراک دارند در مسئله مذهبی که رسیدن بان مقام توحید باشد اختلافاتی در

فروع است این اختلاف در فروع که پنج مذهب واقع شده است نظر این بود که در اینجا در دوره سلطنت شاهنشاه معظم ما کسانی که گرویدند و دارای مذهب تشیع و جعفری هستند در اداء مناسک حج در آنجا صکه

مصرف میشوند آزاد باشند چون مطابق مذهب جعفری تمام میروند تمام شعب اسلام مشرف میشوند به کعبه . ایرانیان هم که دارای مذهب حقه جعفری هستند و در

آنجا میروند نسبت به اداء مناسک در مذهب خودشان آزاد باشند آقای مخبر معظم فرمودند که در کلمه که در

ماده (۳) نوشته شده است این مقصودی که شخص پادشاه و مجلس و تمام وزراء در نظر دارند ملاحظه شده است و این مقصود را تأمین میکند و حالا که آقای

مخبر این بیان را میفرمایند که در ماده (۳) این

مخبر - آقای بروجری اگر اینجا تشریف داشتند و حقوق میگیرفتند صحیح بود برای اینکه اینجا مشغول خدمت نبودند ولی به کمیسیون عرایض ثابت شده است که ایشان در این موقع سرما بان تقاطی که اعلیحضرت همایونی

تشریف برداند رفته اند برای يك خدمات عمومی و البته برای عرض احتیاجات لازمه است چون آقای بروجری نماینده محل هم بوده است لازم بوده است بروند از

این جهة کمیسیون اجازه داده است و نماینده محترم در اینخصوص بی لطفی فرمودند برای اینکه وجود ایشان در این مسافرت خیلی خیلی لازم است

رئیس - آقایان موافقین با این خبر قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . آقای کفائی هم مرخصی خواسته اند

۵ - مرخصی آقای کفائی

نماینده محترم آقای کفائی از تاریخ نهم دی ماه تقاضای اجازه چهل روز مرخصی کرده اند کمیسیون با يك ماه آن موافق اینک نظریه خود را تقدیم میدارد

رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد

۳ - مذاکرات شور دوم عهدنامه ایران و حجاز

رئیس - شور ثانی عهد نامه ایران و حجاز مطرح است خبر کمیسیون خارجه راجع بشور ثانی قرائت میشود:

خبر کمیسیون امور خارجه

کمیسیون امور خارجه لایحه مودت بین دولین ایران و حجاز را در شور ثانی مطرح مذاکره قرار داده و عین خبر سابق را ثانیاً برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی مینماید

رئیس - در ماده (۱) اعتراضی رسیده در ماده (۲) اعتراض رسیده است در ماده (۳) اعتراضی از آقای آقا سید یعقوب رسیده قرائت میشود:

از آقای آقا سید یعقوب رسیده قرائت میشود:

رئیس - تصویب شد - خبر دیگر :

۳ - مرخصی آقای پور محسن

نماینده محترم آقای پور محسن از هشتم دی ماه تقاضای بیک ماه مرخصی کردند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق اینک خبر آن را تقدیم میدارد

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - آقای وثوق

وثوق - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - میگویند الکلام هو الکلام

در این هم مخالفم

رئیس - موافقین با این خبر قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . مرخصی دیگر :

۴ - مرخصی آقای بروجری

نماینده محترم آقای بروجری از تاریخ حرکت در روز تقاضای مرخصی کرده اند کمیسیون با نظریه این موافق اینک خبر آن را تقدیم میدارد

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده تعجب میکنم از آقای بروجری

بجهة اینکه ایشان و امثال ایشان را بنده عقیده دارم امور خیریه مساعد و پیش قدم باشند نه اینکه بکار خیر خو بست ولی خودشان نکنند هر کس میگوید بکار خیر خو بست باید اول خودش مقدم باشد تا اثر کند از آقای بروجری هم چون عقیدش است که کار خیر خو بست بنده هیچ توقع نداشته

مرخصی نخواهند بدون اینکه بیکمقدار از حقوقش بفقرا تخصیص بدهند .

رئیس - موافقین بمرخصی آقای بروجری قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

نظریه تأمین شده است بنده از طرف خودم استرداد می کنم .

روحی - (مخبر کمیسیون امور خارجه) - عرض کنم این نظری که برای نماینده محترم پیش آمد کرده بود غالب آقایان نمایندگان محترم هم تذکر دادند مخصوصاً اکثریت اعضاء کمیسیون هم متذکر بودند که بایستی این نکته تأمین شود و برای حجاج ایرانی در بیت الله الحرام اشکالاتی ایجاد نشود و بطوری که دولت توضیح داد این کلمه که بنده میخوانم تصور میکنم اقتناع کننده است و تأمین میکند نظریه آقایان را و آن این است که میگوید (نسبت به حجاج ایرانی در اداء مناسک حج و فرایض دینی آنها هیچگونه مشکلاتی ایجاد نشود) این کلمه جامع (آنها) که در اینجا قرار گرفته تمام مقاصد آقایان را تأمین میکند و بنده از آقای آشتیانی هم استدعا میکنم که مسترد بدارند زیرا تأمین شده است

رئیس - در ماده (۴) اعتراض نرسیده است در ماده پنج هم اعتراضی نرسیده است شور در کلیات آقای یاسائی يك نظری در ماده واحده دارند که بنده تشخیص میکنم جایز این جا است قرائت میشود:

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

در عهد نامه دولت ایران و دولت حجاز و نجد بعنوان اعتراض استدعا دارم در مجلس توضیح داده شود که مقصود از (ملحقات) چیست اعتراض راجع بماده واحده است (یاسائی)

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - ما همه جزیره العرب را میشناسیم و حدود آنرا میدانیم و اتفاقاً از حالا رسماً برای اولین دفعه داخل يك معاهده رسمی میشویم باینکه قسمتی جزیره العرب از سمت غرب محدود است به بحر احمر اتفاقاً حجاز در حدود ساحلی آن واقع است در امتداد آن جبال مرتفعه نجد هم يك قسمت

مرکزی جزیره العرب است شامل الرياض . الاخاذ الجبل که مرکز نجد است میشود و بعضی واحات دیگر (مثل واحات افریقا) که در قسمت های خودش وضعیت های خاصی است که ما هنوز با هیچکدام ارتباطی نداریم بن وضعیت خاصی دارد . عدن وضعیت خاصی دارد مسقط و عمان وضعیت خاصی دارند . بین النهرین هم يك وضعیاتی پیدا کرده است . گاهی گفته شده است جزیره العرب شامل شبه جزیره سینا و فلسطین هم میشود این هم حالا يك وضعیت خاصی دارد . اطراف اردن هم يك وضعیت خاصی دارد این جا در این معاهده يك کلمه نوشته شده است که با دولت حجاز و نجد و ملحقات معاهده داریم این کلمه ملحقات با امثال این مثل مضافات خیلی کش دارد بالاخره این قباله ملکیتی نیست که ما مبادله میکنیم نمکن است که فردا آنها يك معنائی بکنند بگویند وقتی که از شما امضاء گرفتیم مقصودمان از ملحقات فلان نقطه و فلان نقطه بود . ما که حالا رای میدهیم باید بفهمیم کجا است ما که رای میدهیم باید این حکومت حجاز و نجد باشد و بتواند نسبت بمنافع انجا با طرف صریحاً گفته شود که کدام نقطه است اسم برده شود (بعضی از نمایندگان صحیح است) عرض کنم يك نقطه ای هست که شاید نجد شامل اینجا ها بشود مثل قطیفی قلمروی دارد و يك محلی يك مرکزی يك ملحقاتی الاحسا که نمیدانم چه وضعیتی دارد کویت است که نمیدانم آنجا چطور است جمع الجزایر بحرین که ما است و استثنای موضوعی دارد (نمایندگان - صحیح است) بنده خواهش میکنم از آقای وزیر امور خارجه که توضیح بدهند اینجا که مقصود از ملحقات کجا است بالاخره این ها يك اسامی جغرافیائی دارند و ما شنیده ایم آنها را اینجا شرح بدهند که ما هم بدانیم کجا را رای میدهیم بنده با اساس معاهده اش موافق ولی میل دارم که بدانم مقصود از ملحقات کجا است وزیر امور خارجه (آقای فرزین) - عرض کنم البته وقتی يك دولتی که امضاء عهد نامه میکند با دولت دیگری ....

وزار - بفرمائید پشت تریبون وزیر امور خارجه - (پشت کرسی نطق) که عهدنامه برای يك حدودی است که در تصرف با قلمرو حکومت اوست برای يك نقاط فرضی با يك نقطاتی که تاریخ نسبت باو بدهد یا بعد ها بدهد که عهد نامه نمی بندد (صحیح است) نسبت با آن قسمت ها و قطعاتی است که در قلمرو حکومت وضعیاتی پیدا کرده است (دشتی - فعلا هست) و میدانید که حجاز و نجد یک ملحقاتی دارد که شاید موقعی هم میشود که اسامی آنها وقتی ضرورت پیدا کرد و يك قرار دادهائی که در واقع قرار داد های فرعی بر این قرار داد ها و عهد نامه ها باشد بخوانیم به بندهم برسیم بجائی که اسامی داریم این کلماته شود از لحاظ جنبه تجارنی از جنبه جغرافیائی بالاخره این قباله ملکیتی نیست که ما مبادله میکنیم نمکن است که فردا آنها يك معنائی بکنند بگویند وقتی که از شما امضاء گرفتیم مقصودمان از ملحقات فلان نقطه و فلان نقطه بود . ما که حالا رای میدهیم باید بفهمیم کجا است ما که رای میدهیم باید این حکومت حجاز و نجد باشد و بتواند نسبت بمنافع انجا با طرف صریحاً گفته شود که کدام نقطه است اسم برده شود (بعضی از نمایندگان صحیح است) عرض کنم يك نقطه ای هست که شاید نجد شامل اینجا ها بشود مثل قطیفی قلمروی دارد و يك محلی يك مرکزی يك ملحقاتی الاحسا که نمیدانم چه وضعیتی دارد کویت است که نمیدانم آنجا چطور است جمع الجزایر بحرین که ما است و استثنای موضوعی دارد (نمایندگان - صحیح است) بنده خواهش میکنم از آقای وزیر امور خارجه که توضیح بدهند اینجا که مقصود از ملحقات کجا است بالاخره این ها يك اسامی جغرافیائی دارند و ما شنیده ایم آنها را اینجا شرح بدهند که ما هم بدانیم کجا را رای میدهیم بنده با اساس معاهده اش موافق ولی میل دارم که بدانم مقصود از ملحقات کجا است وزیر امور خارجه (آقای فرزین) - عرض کنم البته وقتی يك دولتی که امضاء عهد نامه میکند با دولت دیگری ....

مخبر کمیسیون خارجه - بنده تصور میکنم آقای یاسائی اقتناع شوند میگویند ما با يك دولتی عهد نامه می بندیم که امروز يك ملحقاتی دارد که در آن حکومت دارد ....

یاسائی - اسم ببرید آن ملحقات را .

مخبر کمیسیون - میخواهید يك صفحه جغرافیائی برای شما شرح بدهند طائف یکی از ملحقات حجاز است (یاسائی - طائف ملحق نیست جزو مملکت حجاز است) حالا ما بیاییم بگوئیم اسم آنجا ها را هم ببرند بالاخره دولت فعلی ایران با حجاز معاهده می بندد با همان ملحقاتی که امروز صاحب و داراست و همه میدانند کجا جزو توابع حجاز است

رئیس - آقایانیکه تجویز میکنند پیشنهاد آقای یاسائی بکمیسیون ارجاع شود قیام فرمایند (اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد .

[۴ مذاکرات نسبت بکنتزات دکتر ملچارسکی]

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع با استخدام مسیو ملچارسکی مطرح است در کلیات رای داده شده است وارد در مواد شدیم . ماده اول قرائت میشود :

ماده ۱ - دولت مجاز است دکتر فالک کوش ملچارسکی تبعه دولت لهستان را از اول مهر ماه ۱۳۰۸ برای مدت سه سال بجهت مدیریت فنی و معامی دندانسازی استخدام نماید

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده در کلیات دراصل استخدام این مستخدم عرایضی کردم راجع با احتیاج دولت و معلوم شد که دولت محتاج است یعنی دولت میگوید محتاجم ولی چون آقای وزیر محترم معارف تشریف آوردند برای خاطر اطلاع ایشان عرض میکنم که اساساً ما يك حسن

ارجاع بکمیسیون

اعتماد وظنی که بشما داشتیم در او ایچی که شما میاورید برای کنترات کردن رای میدهم و مسئولیت آن مستخدمی که استخدام شده است مسئولیت از عهده برآمدن نسبت بان خدمت بعهده شماست. آنروز بنده اینجا عرض کردم که از مستخدمینی که آورده اید برای معامی یک نفر معلم فرانسوی رفته است در یک موضوعی عارض شده است بعدلیه مستخدم ایرانی مدعی العموم ایرانی گفته است بزبان فرانسه عرضحالت را بنده بزبان فرانسه عرضحال داده است بیست تا غلط در املاء و ترکیب نوشتن کاغذ داشته است حالا در اینجا این شخص را که آوردند مطابق اطلاعی که به بنده رسیده است مسئولیت آن ها با شماست کنتراتهایی مستخدمین خارجی در وزارت معارف با شماست شما آمدید در این دوره خودتان در زمان وزارتتان یک ترتیبی بود آن ترتیبات را بیک نحو دیگر برگرام تحصیلات رایک ترتیب دیگر کردید مثلاً از آن جمله مدرسه مهندسی را بکلی زبروز کردید در صورتیکه اداره ثبت اسناد امروز که چند نفر مهندس دارد از همان مهندسين مدرسه مهندسی سابق است که در زمان وزیر معارف سابق تأسیس شده است و محتاج الیه است و امروز که مملکت احتیاج دارد بمهندس و محتاج الیه است که تدارک دولت از آلمان یا می شود بدون اطلاع میا بندمیروند در آنرا بجان بعنوان مهندسی اینهمه پول میگيرند ما داریم چهار پنج شاگرد که در مدرسه مهندسی که در ایران تشکیل شده بود تحصیل کرده اند این را بر هم میزنیم و هی مستخدمین خارجی میآوریم مثلاً مدرسه صنعتی شیر از چشم آقای ضیاء الواعظین روشن بنده می بینم که بودجه اش را چنان خورده خورده و قطعه قطعه کرده اند که ترکان خوان بغما واقع شده است آن بودجه مدرسه صنعتی شیراز آنچیزی که خود بخار آنجا حاضر شدند آنرا بکلی قطعه قطعه کرده اند این ملچارسکی حالا که شما مستخدمش کردید و آوردید و میگوئید محتاج

الیه است هنوز که مدرسه تشکیل نداده اند شما میدانید در فرانسه تشریف داشته اید میدانید که چه اندازه بشما بیودجه ما باید عطف توجه داشته باشیم و در مسئله جویی نهایت مراقبت و مواظبت داشته باشیم که واقع افراط و تفریطی واقع نشود مدرسه تشکیل نشده است اول مهر ماه مدرسه تشکیل شده است وقتیکه هنوز مدرسه تشکیل نشده چرا از اول مهر ماه ما بیائیم و یک شخصی که آمده است در اینجا برای و برای کسب خودش و کسبش هم خیلی بد و خوب و خیلی هم دخل دارد بگوئیم بیا پولت بد این است که بنده اساساً با اصلش مخالفم حالا مجلس میخواهد رای بدهد این است که پیشنهادی کرد بمقام ریاست هم تقدیم میکنم که لااقل موافقت آقای مخبر و آقای وزیر هم موافقت کنند که از روز افتتاح رسمی این مدرسه از آنروزی که مدرسه افتتاح میشود و شاگرد ها میروند در آنجا پول بدهند چرا از حالا بدهیم؟ این نظر بنده است در ماده وزیر معارف (آقای قراگوزلو) - آقای مخبر را ج-ع بچند مسئله فرمودند که لازم بنده جواب بدهم اما راجع بمعلمین فرانسوی این معلمین فرانسوی که استخدام شده اند هم مدارک صحیحه قبلاً تمام این مدارک را در اختیار مختار دولت شاهنشاهی تحت مطالعه قرار دهم بعد از آنکه بطهران آمده اند ما محل مطالعه داده ایم و تمام این معلمینی که تدریس میکنند مدارس ما معلمینی هستند که کلاسهای مطابق کلاس که در اینجا تدریس میکنند در مملکت فر تدریس میکرده اند و بنده در اینجا عرض میکنم جایش هم همینجاست که از معلمینی که در مدارس تدریس میکنند اظهار امانت کنم (جمعی از نمایندگان صحیح است) و عرض میکنم که این معلمین در صحت و خوبی بوظیفه خودشان عمل کرده اند اندازه علم و دانش که برای مدارس متوسطه لازم

دارند و بنده نمیدانم آنکسی که آقای آقا سید یعقوب فرمودند و عریضه داده است بعدلیه کیست آن ترتیب پیش آمده است خوب بود آقای نماینده محترم اسم این شخص را میفرمودند که ما بتوانیم جواب بدهیم (آقای سید یعقوب - اگر میگوئیم میگوئیم غیر از این است تکذیب میگردند) راجع بمدرسه مهندسی که فرمودند قضیه است که در دو سال پیش يك کلاس مهندسی در مدرسه دارالفنون بوده است و وزارت معارف آن کلاس مهندسی را تأسیس نکرده. این کلاس مهندسی را وزارت فوائد عامه تأسیس کرده بعد از آنکه مدرسه مهندسی درست شد و در مدارس شعبات هندسه تدریس شد دیگر موضوع نداشت يك کلاس مهندسی زیرا الان در دارالمعلمین عالی هندسه و ریاضی میخوانند و تکافو میکند برای قسمت مهندسی. اما راجع بمدرسه صنعتی فارس يك مأمور مخصوصی از مرکز فرستاده شده است بفارس که تحقیقاتی بکند راجع بمدرسه صنعتی فارس تحقیقات کامل کرده است و يك بودجه که مناسب آن مدرسه است ترتیب داده ایم و البته قول میدهم و اطمینان میدهم بجناب عالی که مدرسه صنعتی فارس در سال آتی خیلی بهتر از امسال باشد.

رئیس - آقای ملک زاده

ملک زاده - موافقم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - موافقم

رئیس - آقای حیدری

حیدری - موافقم

رئیس - مخالفی نیست؟ پیشنهادات قرائت میشود:

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

بنده پیشنهاد میکنم که در این ماده نوشته شود از اول بهمن ماه ۱۳۰۸ استخدام شود.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده از آنجائیکه هر چه مستخدم آمد در اینجا بعقیده خودم عرض میکنم از آنها استفاده قابلی که توقع داشتیم نبردیم از این راه در این امور غالباً مخالف میشوم. بنده عقیده نداشتم که وجود این شخص در این مملکت بجهت ما لازم باشد و ما بتوانیم استفاده از او ببریم اولاً نظر به حمل باغلب ثانیاً نظر بانیکه اشخاصی هم خودمان داریم که در جلسه قبل عرض کردم که آنها را ممکن بود بیاوریم استخدام کنیم و تشویق کنیم آن ها را که ایرانیها هم بدانند وقتی چیز یاد گرفتند مشوق دارند مرغب دارند از آنها نگاهداری میکنند حالا خوب آقایان صلاح دانستند که این شخص بیاید بنده نمیدانم بچه نظر است. حالا هم درست نمی فهمم از اول فروردین بیاید یعنی چه. امروز میخواهید استخدام کنید باید از امروز بعد را جزء استخدام قرار دهند ده ماه گذشته یعنی چه هشت ماه گذشته را هم شما امروز جزو این استخدام قرار دهید اینرا بنده هیچ عقیده ندارم آقایان هم امیدوارم موافقت بفرمایند که چیزی که نفع او ابداً معلوم نیست نیابند از هشت ماه ده ماه قبل استخدام او را تصویب کنند بنده باین نظر مخالفم و امیدوارم که این پیشنهاد تصویب شود و مورد توجه واقع شود.

وزیر معارف - اینکه تاریخ استخدام مسیوم ملچارسکی

از اول مهر در لایحه قید شده جهت این بوده که از اول مهر ما خواستیم بیاید در مدرسه دندانسازی درس بدهد و این لایحه هم در همان زمان تهیه شده است منتهای تقدیم شدن بمجلس و کمیسیونها و مجدداً آمدن در مجلس این است که طول کشیده است این مدت. در واقع قصور و تقصیری از طرف او نیست او از اول مهر باین کار دعوت شده. اینکه میفرمایند از طرف مجلس باید تصویب

شود حالا هم آمده که از طرف مجلس تصویب شود.
 رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایانیکه موافقت قیام فرمایند.
 (عده قلیلی برخاستند)
 رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای آقاسید یعقوب قرائت میشود.
 پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب :

پیشنهاد میکنم در ماده اول عوض کلمه اول مهرماه نوشته شود از روز اول افتتاح مدرسه .

رئیس - آقای آقاسید یعقوب
 آقاسید یعقوب - اگر آقای وزیر معارف در اینجا رسماً میفرمودند که از اول مهر درس میگفته است و از اول مهر مشغول بوده است نه اینکه وزراء بهش وعده داده اند از روز اول مهرماه که مدرسه افتتاح شده است اول مهرماه که مدرسه باز شده است و اول مهر ماه هم این مسیو رفته است درس میگوید بنده استرداد میکنم اما اگر نظر بوعده باشد پنجسال است بهشان وعده داده اند این لایحه آمده است و هیچوقت قبول نشده است اگر از اول مهر ماه درس گفته است بنده پیشنهاد خودم را استرداد میکنم و الا اگر دعوت در اول مهر ماه بوده است تصدیق بفرمائید که استحقاق پیدا نکرده است.

وزیر معارف - بنده عرض نکردم حضور آقایان که کسی وعده داده است بنده عرض کردم از اول مهر ماه دعوت شده است دعوت غیر از وعده است باینمعنی که وزارت معارف صلاح دانست که از اول سال تحصیلی امسال مدرسه افتتاح شود باین جهت دنبال يك معلمی میگشته است و مسیو ملچارسکی را پیدا کرده است و او را دعوت کرده است بلکه از اول تابستان باو مأموریت دادند که اسباب این مدرسه دندانسازی را فراهم کند برای اشیاء و مصالح دیگر و آنهم البته زحمت بسیار کشیده و عقیده ما این است که از اول مهر ماه

باشد حالا هر چه که عقیده آقایان است رأی بدهند.
 رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را قابل توجه میدانند قیام فرمایند
 (عده قلیلی قیام نمودند)
 رئیس - قابل توجه نشد. رأی میگیریم بماده اول پول بیشتر است بیشتر پول بدهیم سال سوم دخلش بیشتر است بیشتر. نگاه کنید به کنتراهای دیگران مستخدمین دیگری که آوردید پس فردا خودتان گرفتار حملات این مستخدمین میشوید. لااقل يك میزان قرار بدهید هرچوری که نظران گرفته است
 ماده ۲ - حقوق سالیانه دکرفالک کوش ملچارسکی که اینجا انعام کنید و حاتم بخشی بکنید حضرات وزراء بقرار ذیل است که باقسط ماهیانه بمشار الیه پرداخت خواهد شد .
 سال اول ماهی دوپست و پنجاه تومان سالیانه سه هزار و پنجاه تومان (۳۰۰۰)
 سال دوم ماهی سیصد تومان سالیانه سه هزار و شصت و پنجاه تومان (۳۶۰۰)
 سال سوم ماهی سیصد و پنجاه تومان سالیانه چهار هزار و پنجاه تومان (۴۲۰۰)

رئیس - تصویب شد . ماده دوم :
 ماده ۲ - حقوق سالیانه دکرفالک کوش ملچارسکی که اینجا انعام کنید و حاتم بخشی بکنید حضرات وزراء بقرار ذیل است که باقسط ماهیانه بمشار الیه پرداخت خواهد شد .
 سال اول ماهی دوپست و پنجاه تومان سالیانه سه هزار و پنجاه تومان (۳۰۰۰)
 سال دوم ماهی سیصد تومان سالیانه سه هزار و شصت و پنجاه تومان (۳۶۰۰)
 سال سوم ماهی سیصد و پنجاه تومان سالیانه چهار هزار و پنجاه تومان (۴۲۰۰)

رئیس - آقای آقاسید یعقوب
 آقاسید یعقوب - دعوت میکنم نماینده های محترم های وزارت معارف را يك میزان کنید
 را که توجه کنند باختلاف کنتراهای که در پروکر این حاتم بخشها يك میزان باشد يك دفعه هرچه میخواهید وزارت معارف نسبت بمأمورین پیدا شده این شخص را برید ما هم البته فوراً رأی خواهیم داد

برای معلمی میاوریم برگردیم به بیثبتم کنتراهای معارف مخبر کمیسیون معارف (دکتر طاهری) - این دیگر را چه جور میاوریم به اینجا مینویسیم سال اول اختلافی که در حقوق هست در لوابیح کنتراهای که قبلاً این اندازه سال دوم بیشتر سال سوم بیشتر آقایان شما چرطه است ملاحظه میفرمائید در واقع تفاوتی ندارد ترتیب و اساس را بهم میزنید . بنده نمیخواهم عرضی اینطوری که تنظیم شده است تفاوت پیدا کرده بیشتر کنم يك کسی هستم بنده نوکر نسبت بشما هستم آقایان که آورده بودند از اول ماهی سیصد تومان برایش يك ترتیب بکنید بچه دلیل ما بیائیم این مستخدمین پیشنهاد کرده بودند حالا در سال اول ماهی دوپست و که استخدام میکنیم این کسی که در ماهی هزار تومان تومانی نوشته اند که ماهی پنجاه تومان کسر کردند ازتبعه ما بعنوان پول دندان میگیرد اختلاف در کنتراهای سال دوم هم ماهی سیصد تومان در سال سوم ماه قرار بدهیم سال اول سه هزار تومان سال دوم سه هزار تومان را که از سال اول کسر کرده اند در سال شصت تومان سال سوم چهار هزار دوپست تومان اضافه کرده اند و این برای تشویق معلم بهتر است

برای اینکه اگر سال اول خوب کار کرد سال دوم ماهی پنجاه تومان بحقوقش اضافه میشود و نگاهداشته میشود و اگر خوب کار نکرد واز عهده بر نیامد بکنتراش خاتمه داده میشود سال سوم هم همینطور که اگر در سال دوم خوب از عهده کارش بر آمده بود نگاهداشته میشود و پنجاه تومان هم اضافه بر حقوقش میشود و اگر خوب عمل نکرده بود به کنتراش خاتمه داده میشود درحقیقت تفاوتی نمیکند در اینکه هر سه سال را ماهی سیصد تومان بدهند یا اینکه سال اول را دوپست و پنجاه تومان بدهند سال دوم راسیصد تومان سال سوم را سیصد و پنجاه تومان و روی هم توازن پیدا میکند و در هر حال ماهی سیصد تومان میشود و تفاوتی نمیکند ولیکن برای وزارت معارف اینطور بهتر است زیرا که سال اول کمتر از آن میزانی است که پیشنهاد کرده بودند اگر از عهده بر نیامد بمعمل او خاتمه میدهند او هم برای اینکه این اضافه حقوق را بتواند دریافت کند بهتر کار میکند که سال بعد راهم پنجاه تومان باو بدهند

رئیس - آقای یاسائی موافقت میکنید ؟
 یاسائی - بلی موافقم
 رئیس - پیشنهادی از آقای فیروز آبادی رسیده است قرائت میشود :

پیشنهاد آقای فیروز آبادی
 بنده پیشنهاد میکنم که نوشته شود که در مدت دو سال کنتراهای بشود و هر سالی دو هزار تومان بعنوان حقوق بابشان داده شود
 رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده خیلی اسباب انفعال خودم است که این سختی ها را در امور میکنم اما چکنم از این طرف می بینم که امسال میگویند هفت میلیون کسر بودجه داریم خوب این هفت میلیون کسر بودجه ازکی باید گرفته شود لابد باید از این مردم گرفته شود آیا

سزاوار است که آنوقت ما بنظر بلندی اینجا بنشینیم و یک دندانسازی که در اینجا ممکن است همه قسم استفاده از ساختن و فروش دندان بکنند دستی صد تومان بایشتر هم شنیدم میفرشد باین شخص اجازه بدهیم که از این پولی که امسال میگویند هفت میلیون کسر داریم با بیایند و اینطور حاتم بخشی ها بکنیم بنده عقیده ندارم با اصلش که بنده مخالف بودم حالا آقایان بهتر از بنده صلاح میدانند اصلش را کاری نداریم حالا که صلاح دانستند خوب ماهی سیصد و پنجاه تومان و اینها لازم نیست سالی دو هزار تومان کثرت کنیم میخواهد قبول کند نمیخواهد قبول نکند دو ساله هم کثرت کنیم اگر دیدیم بدرد ما میخورد و کسی دیگر ما پیدا نمیکنیم از ایرانیها که بجای او بگذاریم دو مرتبه کثرت میکنیم اگر دیدیم بدرد نمیخورد چهار پنجهزار تومان کمتر ضرر کرده باشیم و باین مملکت کمتر ضرر وارد بیاید هر چند بنده میدانم پیشنهادم قابل توجه نمیشود اما مجبورم عرایض خودم را بکنم باین ملاحظه پیشنهاد کردم

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای فیروز آبادی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(چند نفری برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهادی از آقای آقا

سید یعقوب رسیده است:

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم کلیه حقوق مستخدم ماهی دوپست و پنجاه تومان داده شود
رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - آقای دکتر طاهری در اینجا یک بیاناتی کردند که امیدوارم این بیان واقعیت پیدا کند فرمودند این اختلاف در حقوق این شخص برای این است که وزراء ناظر باشند بعمل مستخدم که اگر

مستخدم درست عمل نکرد کثرتش را لغو کنند میخواهید بدهید؟ پس آن پنجاه تومان سال سوم مال فلان کنند بلکه انشاء الله یکمرتبه دعای ما مستیسال اول است که ما ملزم هستیم قول داده ایم ماهی بشود یارب دعای بلا (یکی از نمایندگان خسته بفرموده بودم که ما این قولی که دادیم بالای همه خسته دلان مستجاب کن یک همچو چیزی را) چیزمان این قول را خراب نکنیم اگر در سال اول تاریخ ندیده ایم شاید در خواب به بینیم که این را در این روزها در سال سوم بدهیم این نیست آقا بنده اساس را مستخدم خارجی را که میاورند یک ایرادی با عرض کردم کثرت مستخدمین وزارت معارت یک اساسی یا محل ایرادی قرار بدهند حالا یک مسئله داشته است بیک تربیتی کثرت میشود اند سال دیگر پدش بیاید آن چیز دیگری است اما یک ایراد همین آقای وزیر معارف میگویند معلمین فرانسه ما میگویند چون تو بوظیفه عمل نکرده ای ما کثرت را نمیخواهیم یا معلمینی که از آلمان آورده ایم میدهیم این در تاریخ ما که نبوده شاید اولاد میگویند ما خوب درس گفته ایم آن فلسفه که برای ما بیینند و یک اخلاقی از ما بیایند که در ملجارسکی قائل شده اید برای ما هم قائل بشوید آقا وزرا را در نحت استیضاح بیاورند ما به بینیم بنده در اختلافن ایراد دارم که مراتب قائل بشویم مثل کدام مستخدمی را استخدام کرده اند و نظر داشته انون استخدام دو سال یکمرتبه. اگر نظر بآن سیصد اگر اینها خوب خدمت کردند اضافه حقوق تومان است یکمرتبه سیصد تومان را قائل بشوید چرا اگر بد خدمت کردند کثرتشان را لغو کنند. رای خاطر اینکه آتیه را جلوگیری کنیم که عرض کردم مستخدم خارجی هستند نه تبعه ایران نه مستخدم مستخدمین آلمانی هم میگویند مال ما را هم زیاد کنید که هر روز مورد ایراد واقع شوند اینها آواز دهل مستخدمین دیگری که وزارت معارف دارد میگویند از دور خوش است پس این نظری که آقا فرمودم هم خوب درس گفته ایم مال ما را هم زیاد کنید دولت اینطور در نظر گرفته است که در سالهای جلوگیری کردن از این و برای حفظ و صیانت بیت این اندازه شد بعد در سال دوم بیشتر در سال بنده این پیشنهاد را کردم حالا آقایان بخوانند.

بیشتر این چون یک مسئله جدیدی بود هیچ و اینک فرمودید در کثرت اول چطور بود کثرت آقای دبیر اعظم آوردند دوپست و پنجاه تومان در تمام مدت. این است الان بفرستید در اداره سؤال کنید وقتی که آقای دبیر اعظم مصر بود پنجم که رفقای این را رأی بدهند همین آقای طاهری و هم جنبامالی که یکی از رفقای بنده بود کسیون که فریاد میزدیم محتاج نیستیم ما اید نکردهیم حالا همان لایحه را میگویند اینطور اختلاف داشته باشد یک دفعه دوپست و پنجاه تومان یک سیصد تومان یکدفعه هم سیصد و پنجاه تومان هم (جسارت میشود) اشتباه کرده اید اگر تمامش تومان باشد دیگر آن پنجاه تومان آخر را

تأسیس بشود و هر چند سال یکمرتبه چندین شاگرد بیرون بدهد لازم است پس مجلس رأی داد باینکه مدرسه دندانسازی تأسیس شود چنانکه دولت هم نظرش این است مدرسه دندانسازی لازم است حالا که مدرسه دندانسازی بنا شد تأسیس شود لابد یک مدیر فنی و معلم کاملی میخواهد یک اشکال دیگری پیدا میشود که لازم نیست ملجارسکی باشد حالا معلمین خوب در خود ایران هم هستند در خود طهران هم هستند این مسئله هم صحیح است در جلسه اول هم فرمودید حضرت عالی و یکی از دکترهای خوب دندان دکتر سیاح است که حقیقه از اشخاص تحصیل کرده است ولی خود این شخص بواسطه علت مزاجی که دارد اصلاً حاضر نیست و شاید باغلب آقایان هم اظهار کرده باشد مخصوصاً تقاضا کرده است که بنده اصلاً خودم داوطلب نیستم نمیخواهم اینکار را بکنم پس در اینصورت دولت محتاج شده است باینکه دکتر ملجارسکی را کثرت کند حالا که محتاج شده است او را کثرت کنند کثرت یک معامله ایست که رضایت طرف شرط است پیشنهاد ما هم کفایت نمیکند این مسئله هم که مذاکره میشود صحیح است دکتر ملجارسکی در معالجاتی که در مطبش میکند از مردم یک قیمت گزافی میگیرد (دستی در آن قسمت که آزاد است آقا) خیلی سختی با مردم می کند و حقیقه قیمت گزافی برای کارش میگیرد (آقا سید یعقوب - بعد چه خواهد شد؟) ازین جهت آقایان هم که این مسئله را حس کرده اند میخواهند در حق و حق یک تخفیفی بدهند بنده عقیده ام این است که راجع به حقوق استخدامش تخفیفی قائل نشوند چون البته باید او را راضی کنند همینطور که قرار گذاشته اند مجلس رأی بدهد ولی آقای وزیر معارف توجه بفرمایند وقتی که این کثرت گذشت با او یکطوری قرار بگذارند چون که خیلی اجحاف میکند نسبت بمردم حالا که کثرتش میکنند و حالا برای دولت باید کار بکنند یک قدری پول کمتر از مردم بگیرد این را اگر آقایان مخالفت بکنند یک

موضوعی است (همه نمایندگان) اجازه بدهید وقتی که او برای خودش کار میکرد البته حق داشت هر چه میخواهد بگیرد ولی حالا که مستخدم دولت شده است باید باو تذکر داد در عوض این پولی که از دولت میگيرد مقتضی است که با مردم يك طوری رفتار کند که اسباب رضایت مردم حاصل شود و از آقای هم خواهش میکنم که این پیشنهادا مسترد کنند زیرا که کنتراست منوط برضایت هر دو است ما بگوئیم دوپست و پنجاه تومان بگیرد قبول نمیکند و اینطوری است که او راضی شده رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را قابل توجه میدانند قیام فرمایند (عده کمی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد رأی میگیریم بماده دوم آقایانیکه که تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده ۳ قرائت میشود: ماده ۳ - دولت میتواند در هر موقع با تادیه سه ماه حقوق کنتراست دکتر مزبور را فسخ نماید ولی اگر دکتر بمیل خود استعفاء داد از تاریخ استعفاء حق اخذ حقوق نخواهد داشت.

رئیس - آقای زوار موافقت!
 زوار - بلی
 رئیس - آقای یاسائی موافقت؟
 یاسائی - بلی.
 رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده میخواستم در حضور آقای وزیر معارف و هم چنین آقای وزیر خارجه یک موضوع کلی را عرض بکنم و آن این است که ما یک مستخدمینی را میائیم در مجلس استخدامشان میکنیم بعد از آنکه استخدام کردیم در اغلب لوايح نبوده است که ما حق داده باشیم بدولت

که کنتراست آن مستخدم را فسخ کند اگر چه در خرق قانون بدولت حق داده شده باشد که فسخ کند بنده اسرار درست است اینجا حق میدهم و این ماده حق میدهد که دولت هر وقت بخواهد کنتراست او را فسخ کند اسرار این مسئله را خواستم عرض کنم که باید ... بلی در اینجا نوشته است در صورتیکه بخواهد دولت کنتراست او را فسخ کند باید سه ماه حقوق او را قبل از اینکه فسخ کند بدهد (زوار - کی گفت فسخ کند؟) چرا بدهند صبر کنید آقا ببینید توجه فرمائید که این شخص را که ما از لهستان نیاورده ایم این شخص پانزده سال است بلکه کمتر ده سال هفت سال است در طهران هست بدولت محکمه هم دارد مطبش را هم اعلان کرده است ما که او را نیاورده ایم که حالا که کنتراست فسخ کنیم سه ماه حقوق بدهیم. کنتراست او را که فسخ بکنند میرود تو مطبش می نشیند اشتغال بکار خودش دارد اگر ما از خارج آورده بودیم خوب می گفتیم باید سه ماه بهش حقوق بدهیم داد اما در صورتیکه این شخص پانزده سال است که خودش در طهران است و طهران هم برای خارجی ها بهتر محل ها است دیگر چرا ما بیائیم و سه ماه حقوق بدهیم این را بنده مخالفم.

رئیس - آقای زوار
 زوار - در قسمتی که فرمودند که ایران برای خارجی ها بهترین جاهاست البته بنده هم تصدیق میکنم و افتخار میکنم که ایران برای خارجی ها بهترین جاهاست اما این قسمت دیگری هم که فرمودند این شخص در این جاهاست و محکمه هم دارد ما این شخص را به این نظر استنباط کردیم که دولت اول است و دولت هم نظر باحتیاجی که داشته نباید نگاه کنیم ما این شخص را بسمت یکنفر مستخدم رسمی استخدام میکنیم مثل سایر مستخدمین منتهای فرستادیم که با سایر کنتراستها دارد این است که اختیار دست خود است هر وقت او را نخواستیم به او میگوئیم برو بیرون و بنده گمان میکنم این ماده یکی از مواد خوب لایحه باشد.

رئیس - آقای فیروز آبادی
 فیروز آبادی - بعقیده بنده این استخدام برای ما لازم نبود خوب حالا آقایان میفرمایند لازم است بسیار خوب پس چرا اگر ما يك روزی ایشانرا نخواستیم سه ماه باید حقوق بهش بدهیم برعکس اگر ایشان نخواستند کار کنند تا همان روز خدمتشان حقوق بگیرند بنده نمیدانم این تبعیض چیست چیست بایستی از هر جهت مساوی باشد ایشان اگر خودشان استعفاء دادند تا همان روز استعفاء حقوقشان را بگیرند اما اگر ما او را نخواستیم تا سه ماه حقوق بدهیم بنده گمان نمیکنم که ما اینقدرها احتیاج داشته باشیم که تا این درجه بمیل او رفتار کنیم قبول میکند بکنند نمیکنند نکند

رئیس - آقای یاسائی
 یاسائی - بعضی از کنتراستها هست که يك صورتی پیدا میکنند که ما خیال میکنیم که دولت وکیل آن کسی داد اما در صورتیکه این شخص پانزده سال است که خودش در طهران است و طهران هم برای خارجی ها بهتر محل ها است دیگر چرا ما بیائیم و سه ماه حقوق بدهیم این را بنده مخالفم.

رئیس - آقای یاسائی
 یاسائی - تمام منافع او را در نظر میگیرد و ما نسبت بنمایند کسی ملت از این جهت مخالفت میکنیم در صورتیکه دولت تمام این ملاحظاتی را که آقایان فرمودند در خدمت ما بنده نمیدانم که این شخص هنرمندی است بنده که هنوز نمیکنم که ایران برای خارجی ها بهترین جاهاست اما این قسمت دیگری هم که فرمودند این شخص در این جاهاست و محکمه هم دارد ما این شخص را به این نظر استنباط کردیم که دولت اول است و دولت هم نظر باحتیاجی که داشته نباید نگاه کنیم ما این شخص را بسمت یکنفر مستخدم رسمی استخدام میکنیم مثل سایر مستخدمین منتهای فرستادیم که با سایر کنتراستها دارد این است که اختیار دست خود است هر وقت او را نخواستیم به او میگوئیم برو بیرون و بنده گمان میکنم این ماده یکی از مواد خوب لایحه باشد.

دادن ممکن است اوقاتش نامنظم شود و مشربهایش از بین بروند در اینصورت ارزش دارد که اگر دولت بخواهد کنتراست این شخص را فسخ کند سه ماه حقوق بهش بدهد و اگر خودش خواست برود که البته حقوقی باو داده نخواهد شد

رئیس - آقای دشتی
 دشتی - برای توضیح این ماده گمان میکنم اگر بکمربته دیگر قرائت شود ملاحظه فرمائید که کاملا بی مدرک است و این مدرکهایی که اقامه شده است اصلا منفع نیست کنتراست همیشه باید دو طرف داشته باشد همینطور که آقای فیروز آبادی فرمودند حرف صحیحی بود که اگر دولت خواست کنتراست این شخص را فسخ کند باید سه ماه حقوق به او بدهد پس اگر او هم خواست کنتراست او را فسخ کند بایستی سه ماه حقوق بگیرد (یاسائی - نمیخواهد فسخ کند) این جهت ندارد حالا آقای یاسائی فرمودند که این شخص محکمه دارد اگر خواست بمدرسه برود و قتش تلف میشود و مشربهایش از بین میروند این کاملا صحیح است ولی ما باید به بنیم برای تامین این نظر یکماه کافی است باسه ماه بنده حاضریم که با ایشان مذاکره کنم و او را بهمین نحوی که عرض میکنم قانع کنم دیگر اینکه این شخص را شما برای مدرسه استخدام میکنید اگر این شخص خواست استعفاء بدهد مدرسه بی معلم میماند اینکه صحیح نیست آنوقت شما پنجاه نفر شاگرد را بی معلم خواهید گذاشت مبالغ عمده هم خرج مدرسه و معلم کرده اید تمام اینها هباء منثورا میشود ما يك آدمی را استخدام کرده ایم و فرض هم کرده ایم که این شخص يك آدم هنرمندی است و در اینجا هم نظیر او را ندارید وقتی که او استعفا کرد البته باید يك شخصی را که نظیر اوست بیاورید این خودش مدتی طول خواهد کشید و تمام مخارجی را که کرده اید از بین رفته است پس این يك کار لغوی است بنده گمان میکنم اگر خود

دولت با این شخص داخل مذاکره شود او قبول خواهد کرد و اگر او قبول نکند بنده او را می قبولانم و متعهد میشوم که هر وقت او بخواهد استعفا کند بایستی سه ماه قبلاً اطلاع بدهد که دولت تهیه معلم و مستخدم بکند و البته دولت هم باید تهیه معلم بکند

وزیر معارف - مطالبی را که نماینده محترم فرمودند صحیح است و البته ما در مورد هر مستخدم خارجی همین کار را میکنیم این هم مثل معامین دیگر البته وقتی که ما يك معلم فرانسوی میآوریم در کنترات او قیودی هست منجمله اگر چنانچه بخواهد استعفا بدهد بایستی سه ماه قبلاً بما اطلاع بدهد و ما را مسبوق سازد که ما يك معلم دیگری بجای او میآوریم این ترتیب با تمام معامین عمل میشده است و در مورد این شخص هم در کنتراتی که با او بسته ایم قید شده است که اگر چنانچه خواست استعفا بدهد بایستی سه ماه قبل ما را مسبوق کند که ما تهیه معلم بکنیم و بنا بر این البته نظر جنابعالی هم تامین شده است

رئیس - آقایان موافقین با ماده سوم قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

ماده چهارم - سایر شرایط استخدام دکتر ملچارسکی مطابق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ راجع بکنترات اتباع خارجه خواهد بود

رئیس - مخالفی ندارد

(گفتند خیر)

رئیس - موافقین با ماده چهارم قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . شور در کلیات است . آقای

آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - آقای یاسائی خیلی کاملاً مواظب حرف است و چون خیلی مواظبت میکند بنده میخواهم

این عرض را کرده باشم بنده نگفتم که ما وکیل ملچارسکی را که کرده ایم از بین برود بی از بین میروند هستیم و دولت وکیل آنها است بنده همچو عرض کردم و نگفتم که اینها از طرف آنها هستند ما بکنیم یا آقای وزیر معارف که فرمودند در نظامنامه مقصود آوردن این لایحه را دولت صحبت کرد بکنیم که مقید هست آن مستخدمی که کنترات چون و چرا ندارد البته مذاکره کرده است ولی شده است همینطوریکه از طرف ما الزامی است که دیگر کف دستمان را بو نکرده ایم که دولت با او صحبت اگر خواستیم کنتراتش را فسخ کنیم باید سه ماه کرده است ما که نمیدانیم دولت با ملچارسکی چه حقوق باو بدهیم همین طور هم از طرف او بایستی سه صحبت کرده است بنده که شخصاً اطلاعی ندارم - ماه قبلاً اگر خواست استعفا بدهد ما را خبر کند که جنابعالی بصیر هستید و اطلاع دارید که آنها چه جو دولت بکنفر را سر جای او بیارود و نازمانیکه کسی صحبت میکنند بنده چون مستحضر نیستم ناچارم این بگویم اینها کنتراتش نیامده است حق ندارد برود بایستی ان قید ها صحبت کنم و دولت هم بر میخیزد و جواب میدهد که من که دولت هستم و وزیر این مملکت هستم اطلاع دارم و ترتیب اینطور است بنده هم قانع میشوم و ترتیب اینها را با ایشان موافقم و خود آقای وزیر اساساً اگر ملاحظه فرمایند نظر روی اصول پارلمان تصدیق فرمایند که حق ندارد استعفا بدهد و نباید موافقت با دولت و حل شدن مسائل است و مقصود دیگری در بین نیست پس در اینجا این را آقایان توجه فرمودند در صورتیکه آقای دشتی کاملاً شرح دادند و از این جهت بنده آمدم این که وقتی ما مستخدم میآوریم برای چیست ؟ بر آقای دشتی دادند و آقای آقا سید یعقوب هم تعقیب احتیاج است که ما را وادار میکند مستخدم بیاز فرمودند مطلب صحیحی است و خود آقای وزیر هم پس ما بیائیم که هر قیدی که هست برای خود فرمودند که این نظر را منظور میداریم ولی این را قائل میشویم از اطراف او را در هر قیدی آزاد میکنیم که هر بنده خواستم عرض کنم . آنچه را که بایستی در کنترات دلش خواست بیاید بیايد و هر وقت دلش خواست برود برود (چنانچه آقایان هم مستحضر هستند) در مجبوحه که درس میدهد و کارش زیاد است بگوید آقای چهار چیز است یکی حقوق است یکی مدت خدمت فسخ میکنم تمام بشاگرد ها و بلان میشوند بجهت ما است . یکی موضوع کار است و یکی هم ملیت علت این خرج را میکنیم این خرج هم بالای همه خرجها ما است که در ماده سوم نوشته شده است که اگر دولت این را بکنیم ما باید يك دینار يك دینار را تحت ودقت قرار دهیم نظر بنده جزء اولش بود و نظر آقای دشتی جزء نایش بود که حالا که مجلس رای داد سوم پس دولت در نظامنامه اجرای این قانون این را بکند که مستخدم حق ندارد مادامیکه کنترات تمام نشده است استعفا کند و از این ماده نباید استعفا کند که بگوید من آزادم هر وقت دلم بخواهد استعفا میکنم آنوقت در مدرسه ما هم بسته شود و این

از این ماده استفاده کند

رئیس - آقای طاهری

طاهری (مخبر کبیسون معارف) این تذکری را که بر آقای دشتی دادند و آقای آقا سید یعقوب هم تعقیب احتیاج است که ما را وادار میکند مستخدم بیاز فرمودند مطلب صحیحی است و خود آقای وزیر هم پس ما بیائیم که هر قیدی که هست برای خود فرمودند که این نظر را منظور میداریم ولی این را قائل میشویم از اطراف او را در هر قیدی آزاد میکنیم که هر بنده خواستم عرض کنم . آنچه را که بایستی در کنترات دلش خواست بیاید بیايد و هر وقت دلش خواست برود برود (چنانچه آقایان هم مستحضر هستند) در مجبوحه که درس میدهد و کارش زیاد است بگوید آقای چهار چیز است یکی حقوق است یکی مدت خدمت فسخ میکنم تمام بشاگرد ها و بلان میشوند بجهت ما است . یکی موضوع کار است و یکی هم ملیت علت این خرج را میکنیم این خرج هم بالای همه خرجها ما است که در ماده سوم نوشته شده است که اگر دولت این را بکنیم ما باید يك دینار يك دینار را تحت ودقت قرار دهیم نظر بنده جزء اولش بود و نظر آقای دشتی جزء نایش بود که حالا که مجلس رای داد سوم پس دولت در نظامنامه اجرای این قانون این را بکند که مستخدم حق ندارد مادامیکه کنترات تمام نشده است استعفا کند و از این ماده نباید استعفا کند که بگوید من آزادم هر وقت دلم بخواهد استعفا میکنم آنوقت در مدرسه ما هم بسته شود و این

چهار قسمتی است که مجلس باید تصویب کند و اما اصل موضوع البته صحیح است چنانچه خود آقای وزیر معارف هم موافقت که معلم بدون جهت نمیتواند استعفا بدهد و حق ندارد استعفا بدهد همه اینها را قید میکنند .

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده در این قسمت اعتراضی ندارم و عقیده دارم که هر قدر ما در تعلیم و ترتیب سعی کنیم و پول بدهیم ضرر نکرده ایم و حتی اگر زیاد بدهیم و کم نفع ببریم باز بجا و بموقع است و بایستی بیش از اینها خرج کنیم برای اینکه در مقابل این خرجها و زحمات در مدت کمی يك ملتی هستیم که محتاج به هیچ چیز نیستیم ولی بنده در این کلیات استفاده میکنم و میخواهم از وزیر محترم معارف يك چیزی را جویا شوم و آن این است که اگر نظر داشته باشند در کمیسیون این سؤال ز آقای معاون شد جواب ندادند و گفتند جواب میدهم حالا از ایشان سؤال میکنم در چندسال پیش از این دولت يك قسم اراضی داشت باسم قرارخانه اینها را در چندین سال قبل بین وزارتخانه ها تقسیم کرد چند نای آن را بوزارت پست تلگراف دادند چند نای آنرا بوزارت معارف دادند و همینطور سایر وزارتخانه ها یکی از اینها در مقابل سفارت انگلیس است که بالای آن نوشته است مدرسه دندانسازی باهر آقای نصیر الدوله وزیر معارف و چند سال است که اینجا مطب است و محکمه دندانسازی است آیا این مالیات میدهد باصطلاح اجاره میدهد و بجه اجازه مستند است ؟ دولت در آنجا مدرسه دندانسازی را افتتاح خواهد کرد این بجه جهت است اگر اجاره میدهد در کجا حساب میشود و اگر اجاره نمیدهد بجه

مناسبت است که بکنفر دندالساز بایستی بیاید و از بنا و زمین دولت استفاده بکند بنده میخواستم در این جا به بنده بفرمایند که قضیه چه بوده است آیا مدرسه در اینجا افتتاح میشود و اورا خارج می کنند یا اینکه خیر او نشسته و اجاره میدهد و اگر این طور است چرا بمزایده نگذارده اند شاید دیگران بیشتر بدهند این توضیح را بدهند

وزیر معارف - راجع به این عملی که آقا فرمودند البته این محل جزء مستغلات دولتی است و وزارت مالیه اجاره میدهد و عمل میکند حالا بچه قسم اجاره میدهد و اینها بنده اطلاعی ندارم البته اگر بخواهند بایستی تحقیق کنم و عرض کنم یا اینکه از آقای وزیر مالیه تحقیق بفرمایند.

روحی - بنده استدعا میکنم و ممنون میشوم خود آقا تحقیق بفرمایند و بعد جواب بنده را بدهید

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی میگیریم باورقه آقایان موافقین و سفید خواهند داد
(اخذ آراء بعمل آمده نتیجه بطریق ذیل حاصل شد)
ورقه سفید ۵۵ ورقه کبود ۲
رئیس - عده حاضرین ۷۶ با اکثریت ۵۵
تصویب شد *

[۶ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
رئیس - اگر موافقت میفرمائید جلسه آینه یکشنبه ۱۵ دی سه ساعت قبل از ظهر دستور لایحه متعلق بظایه و تابهین مدعی به

(مجلس یکربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس، شورای ملی دادگر

* اسامی موافقین آقایان : اسعد - ظفری - احتشام زاده - نوبخت - عراقی - حاج سید محمود - امیر دولتشاهی - قاضی نوری - دهستانی - حیدری - اسدی - محمد علی میرزا دولتشاهی - کیا نوری - غلامحسین میرزا مسعود - طباطبائی وکیل - عباس میرزا فرمانفرمایان - لاریجانی - نجومی - ایزدی - مفتی - حسنعلی میرزا دولتشاهی - ضیاء - پالیزی - ذوالقدر - میرزایانسی - مخبر فرهمند - طالب خان - آفاحین آقایان - روحی - یاسائی - زوار - محمدآخوند - امیر ابراهیمی - عبدالحسین خان دیبا - مجد ضیائی - شهداد - صادقی - طباطبائی دیبا - مسعودی - رهبری - امیر ابراهیمی - رهبری - جلائی - امیرتیمور - شریعت زاده - دکتر لقمان - گاشانی - مولوی - شریفی - وهاب زاده - عدل - حکمت - فتوحی - محمد ولی میرزا - مؤید احمدی - مصباح قاضی - دکتر ملک زاده

اسامی مخالفین آقایان : آفاسید یعقوب - فیروز آبادی